

LIETUVIS

Redakcijos ir Administracijos
adresas:
"LIETUVIS"
Rua Bandeirantes, 92,
Caixa Postal, 1764.
São Paulo.

JORNAL LITHUANO

Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas. Leidžia Spaudos D-ja „šviesa“
Prenumeratos kaina: Brazilijoj metams — 10\$000 pusei — 6\$000 atskiriems mėnesiams po 1\$000.
Užsienin: metams — 20\$000 pusei metu 10\$000. Atsk. numeris 300 reis.

Redaguoja
St. Vancevicius

7-ji METAI.

SÃO PAULO, 1935 m. Balandžio - Abril mėn. 20 d.

252385

NR. 16 (328)

SVEIKI SULAUKE ŠV. VELYKU!

Aleliuja.

Gaudžia viso pasaulio krikščionių maldos namuose varpai atsikėlusiam iš mirties patalo Kristui. Aleliuja kiek vieno krikščionies sieloje skamba, kai jis atsikeila iš paklydimų kelio, kai vėl su Dievu susitaiko, ne tik sau atleidimą sulaukęs, bet savo artimo skriaudus užmiršęs. Aleliuja kartojta, pirmą kartą pasaulį išvydusi kudikio širdis ir žengėio amžinybėn senelio siela.

„Kas tiki manim, nors ir mirty, gyvens amžinai“, sako pats Kristus; todėl ir mirusieji šiaudien, kurie su Viešpatiu širdy išėjo iš šio pasaulio, kartojta Aleliuja, nes su atsikėlusiu Kristum jie žengia Dievo tovančius rūmuosna.

„Dievas mūsų Gelbėtojas, todėl mes nesibijojim nieko, nors ir žemė drebtų...“, sako mūsų tikėjimo ir vilties giesmė — Aleliuja.

Laimėje ar varge, nelaisvėje ar skurde — visur šiandie vertaisi džiaugsmas, nes visa mūsų buitis gyvena tik tuo, kas amžina, kas amžinai kilnu ir gražu.

Dievo siųstasis žmonių giminei gelbėti iš paklydimų tvano, Kristus, mėsai kviečia nuo kryžiaus į savę net ir smogūdžius, kurie su rato savo klaidas.

Dažnai mums rodo kad tik Barabas ir Dizmas buvo laisvi, nes su Kristum buvo nusmerkti kryžiaus mirtimi. Apširinkam. Piktais darbais, kietaširdiškumu, savųjų «dievukų» garbinimu mes ne tikta pasekam gyvenime Barabas ir Dizmas, bet dar juos pralenkiam nes anie net krikščionimis nebavo, kaip mes.

Arčiau negu kada nors dangus ir žemė sudaro tarp Dievo ir žmogaus sandorą per Kristaus atsikėlimo šventę.

Visas krikščioniškas mokslas nieko negalėtų padėti išvargusiai žmonių giminei, jei Kristaus atsikėlimo nebūtų buvę. Kaip Kristus per savo kančią ir atsikėlimą nugalėjo mirtį, taip dvasia nugalė medžiagą.

Nors kažinkokie stebūniai viliotų žmonija, jie amžinatvėi nieko nepadėtų iš akmens ir plieno sukurti žmonių ramkis padarai, amžiams slenkant, subyra į dulkes. Tik išlaisvinta iš mirties žabangų dvasia viešpatuoja amžinai.

Ka gi padės žmogui, jei viso pasaulio turtus susitraus, prarasdamas sielos amžinybę?

Amžinai togyvens tik tie, kurie už brailis ir savo gyvastį atiduos, — sako šventieji raštai.

Ir mums gyvenant svetimoj šalyj

reikia ne vien gyventi tik tam kad ga lėtumėm visu kuo apsirūpinti. Be duonos ir kitų reikmenų yra dar ir sielos gyvenimas, kuris reikalingas nuolatinio dvasios stiprinimo.

Tą mes pasiekiamo nuolatinio bendravimu su Dievu maldoje, per Sakramentus ir kt. Malonu tad pažymėti kad šiemet tikintieji lietuviai gražiai ruošėsi sutikti didžiausią Kristaus atsikėlimo šventę per suruoštas kolekciijas.

Tikėkime kad sekančias Velykas jau švesime savo pastangomis statomaj naujoj bažnyčioj, kuri daugumai bus taja užuovėja nuo gyvenimo skaudžių smūgių, kurių mums vis dar nestinga.

Velykų ryto patekančioji saulė te gu visus lygiai pradžiugina ir sušildo, paguodžia ir suramina. Ir savo neprieteliams mes linkime iš širdies pajusti tą džiugumą — Aleliuja.

A. K.

***

GANDAI APIE LIETUVOS—VOKIETIJOS SUSITARIMĄ.

Prieš keletą dienų užsieniuose pasirodė gandai apie Lietuvos—Vokietijos susitarimą. Tarp kituo pažymulma, kad dabar Vokietija nusistatėsi pasirašyti su Lietuva nepuolimo sutartį.

Dabar iš Vokietijos pranešama, kad šie gandai buvę netikri. Vokietija negalinti su Lietuva vesti jokių derybų, kol, girdi, bus lauzomas Klaipėdos krašto statusas.

PREZIDENTO GETULIO VARGAS VIZITAS ARGENTINON.

Buenos Aires mieste smarkiai ruošiamasi Brazilijos Respublikos Prezidento p. Getulio Vargas sutikimui. Prezidentas Getulio Vargas, vykdams Argentinon, tap pat sustos ir Urugvajuje, Montevideo mieste.

Rio de Janeiro taip pat Prezidento kelienei smarkiai ruošiamasi. Baigiamas paruošti karo laivas «São Paulo», kuriuo prezidentas vyks Argentinon. Laivą lydės karo lėktuvų eskadrė.

NUITEISTIEJI NACIAI PADAVĖ KASACIJOS SKUNDĄ.

Naujausios žinios iš Kauno praneša, kad visi nuteistieji Klaipėdos krašto naciai, per savo advokatus, padavė Vyriausiam Tribunalui Kasacijos skundą. Kada bus svarstoma Klaipėdos nacių byla Vyr. Tribonole, tuo tarpu žinių nėra.

Š. m gegužės 4 d., šeštadienį, Dr. Jono Basanavičiaus vardu rūmų salėje r. Camacan, 117.

V. Anastacio

Gerisusių São Paulo dainos ir dramos profesorių L. Ivanovo ir O. Urbani mokiny.

P. TELESFORAS MAŽEIKA.

stato pirmą KONCERTA

Programoje bus išpldyta Čaikovskio, Rubinsteino, Gunov, Meyerbeer Verdi ir kitų, klasiniai dalykai ir keletas žymesnių lietuvių kompozitorių laudės dainų. Po meninės dalies šokiai.

Koncerto pradžia 8 val. vakaro.

Įėjimas tik su pakvietimais, kuriuos prašoma pasirūpinti iš anksto.

RENGĖJAS.

Vaitkus skirs birželio mėn.

Kovo 17 d. Lietuvos aeroklubas gavo iš Amerikos Jungtinių Valstybių šitokią telegramą:

«Vaitkus Čikagą aplėdžia gegužės 6 d. Lietuvon išskris birželio mėnesį. Baigiami tvarkyti visi reikalai, ALTA-SS».

Amerikos aviacijos įstaigos kreipėsi į atitinkamus Lietuvos organus, kad lakūnui Vaitkui būtų išrūpinti leidimai «Lituanica» 2 kirsti Lietuvon sekančiu maršrutu: New-Foundlendas, Airija, Anglija, Norvegija, Danija, Vokietija.

Tautų Sąjunga Pasmerkė Vokiečių Politiką.

Anglijos, Prancūzijos ir Italijos konferencija Strezo nutarė savo nutarimą vokiečių karo politikos atžvilgiu, patiekti Tautų Sąjungos Tarybos posėdžiui. Tuojau po Strezo Konferencijos, balandžio 17 dieną Ženevoje įvyko Tautų Sąjungos Tarybos posėdis, kuriame visi Tautų Sąjungos nariai, išskyrant Daniją, vienbalsiai patvirtino Strezo konferencijos nutarimus ir pasmerkė vokiečių politiką ir karinės prievolės įvedimą Vokietijoj, kaip lauzymą Versalės taikos sutarties.

Viso pasaulio spauda plačiai komentuoja Strezo konferencijos ir Tautų Sąjungos nutarimus.

Tautų Sąjungos nutarimams. Tautų Sąjunga mano imtis griežtų žygių prieš Vokietiją, jei ji mėgintų sudrumsti Europos taiką. Kaikurie Europos laikraščiai pažymi, kad Vokietijai pradėjus karą su kita kuria nors valstybe, beveik visos valstybės, įeinančios į Tautų Sąjungą, neiškiriant net ir Amerikos, paskelbtų Vokietijai visuotiną boikotą.

Vokiečių spauda smerkia Anglijos Prancūzijos ir Italijos nusistatymą bei Tautų Sąjungos nutarimus. Paskutinės žinios praneša, kad Reicho vyriausybė pasiuntė Anglijai protestą prieš jos nusistatymą Vokietijos atžvilgiu.

Susektas Atentatas Prieš Musolini ir Levali.

Iš Londono pranešama, kad Strezo susektas sąmokslas nužudyti Italijos ministerį pirmūninką Benito Mussolini ir Prancūzijos užsienų reikalų ministerį Pierre Leval. Kas tą sąmokslą ruošė, telegramoje nepažymima. Taip pat nėra tikrų žinių ar tikrai atentatas buvo ruoštas, nes daugiau jokių žinių apie sąmokslą nėra.

— Balandžio 17 dieną pro Santos pravažiavo, laivu «Monte Olivia», kunigas Radzius, kuris grįžta iš Argentinos į Lietuvą. Teko patirti, kad greitai laivas į Lietuvą grįž ir kunigas B. Bumfas.

LIETUVOJE

Šatoikiuose susidūrė traukiniai.

Kovo 19 d. naktį Šateikiuose įvyko didelė traukinių katastrofa. Susidūrė prekiniai traukiniai 725 ir 456 nr. Sudužo ar buvo apkalti 11 platformų ir 1 garvežys. Tačiau žmonių aukų nėra. — Pastebėję nelaimę geležinkeliečiai suskubo laiku išsokti.

Didelis kultūrinio darbo išsiplėtimas Lietuvoje.

Paskutiniuoju laiku Lietuvoje ryškiai pastebimas didelis kultūrinio darbo išsiplėtimas. Visos organizacijos savo veikimo ribose rengia taip vadinamas kultūros savaites. Per jas žymūs apylinkių kultūros darbininkai skaito paskaitas, rengia didelius muzikos bei lietuviškos dainos vakarus. Žmonės juose taip gausiai dalyvauja, kad dažnai nesutelpa į sales.

Ankščiau panašių kultūros savaičių nebūdavo. Dabar matyti, kad šios savaitės gana daug duoda. Tai nelygi nant, koki kursai suaugusiems žmonėms, kuriuose jie mokomi iš visų mokslo sričių. Be to, tokios kultūros savaitės ir žmonės daugiau patraukia į visuomeninį darbą. Savaitė praejusi, organizacijos narių skaičius žymiai padauga. Pažymėtina, kad rengiant kultūros savaites, visos organizacijos dirba vieningai ir sutartinai, nes bendras kultūros darbas ir žmonių lavinimas visiems yra svarbu.

Tsb.

Klek yra Lietuvoje gyvulių ir paukščių.

Arklių Lietuvoje central. statistikos biuro surinktomis žiniomis 1935 m. pradžioje buvo išviso 570.500 (1934 m. pradžioje buvo 581.320).

Galvijų šiemet sausio pradžioje buvo 1.153.440 (pernai tuo laiku buvo 1.155.770). Melžiamų karvių buvo 733.540 (pernai 739.630).

Kiaulių š. m. sausio pradžioje Lie-

tuvoj buvo 1.236.660 (pernai tuo laiku buvo 1.235.400).

Paukščių š. m. sausio pradžioje buvo 3.410.700 vištų (pernai tuo laiku buvo 3.532.800) ir 284.550 žąsų (pernai tuo laiku 279.850).

Nubaudė Rokiškio komunistą Kirs-tuką.

Kariuomenės teismas sprendė Balo Kirstuko bylą kaltinamo Rokiškio apskr. platinęs komunistinę literatūrą. Kirstukas platinęs literatūrą Latvijos pasienyje darbininkų tarpe.

Kariuomenės teismas Kirs-tuką pri pažino kaltu ir nubaudė 6 metus sunk. darbų kalėjimo.

Lietuvoje nedarbas žymiai sumažė-jo.

Šiais metais Lietuvoje buvo nemažas galvosūkis nedarbai sumažinti. Buvo imtasi visų galimų priemonių. Nedarbui, sumažinti pirmiausia susirūpi no savivaldybės ir valstybės.

Buyo suorganizuoti Kaune ir pro-vincijoje platesni viešieji darbai. Tai akmenų skaidymo, žvyro pristatymo, miškų kirtimo, kelių, geležinkelių taisy-mo ir kiti darbai. Prie viešųjų dar-bų darbo gavo apie 6000 darbininkų. Per dieną jie uždirba 3—6 litus. Da-bar Lietuvoje dar yra apie 2000 bedar-bių. Tačiau ir jų skaičius netrukus la-bai sumažės arba ir visai išnyks, nes nuo balandžio v. durio 14.000 Lietuvos darbininkų gaus darbo pas Latvijos ūkininkus. Be to, nuo pavasario prad-ės veikti kelios naujos Lietuvos pra-monės įmonės — fabrikai, kurie duos darbo 1500 žmonių. Tikimasi, kad atei nančią vasarą Lietuvoje bedarbių jau nebus, o kitą žiemą viešieji darbai bus dar daugiau praplėsti.

Tsb.

Pervežamas a. a. Petro Vileišio kū-nas į Vilnių.

Kovo 21 d., 9 val. ryto Kauno ar-kižadros bazilikoje buvo gedulingos mišenos už a. a. Petrą Vileišį. Vileišis yra miręs 1926 m. rugpjūčio 12 d. ir

jo kūnas iki šiol gulėjo bazilikos kri-p-toje. Jo karstas bus išimtas iš kripto ir po pamaldų bus pervežamas į šeimos kapus Vilniuje. Velionis dar 1904 me-tais Vilniaus Rasų kapuose buvo pasis-tatęs sau ir savo šeimai koplytelę, kur dabar gali jo žmona. Jo kūnas tad ir gi bus dabar pervežamas į tuos kapus. Lenkų vyriausybei sutikus po pamaldų Kauno bazilikoje nuo Vytauto Didžiojo tilto karstas automobiliu per Varėną bus pervežtas į Vilnių, kur ir bus pa-laidotas šeimos koplyčioje. Karstą į Vilnių lydės velionės sūnus Lietuvos ministeris Rygoje Vileišis, ir kiti vėlio-nies giminės.

Po gedulingų pamaldų Kauno ba-zilikoje, karstas bus lydimas tik iki Vytauto Didžiojo tilto.

Siūlo apsaugoti Kauną nuo dulkių.

Rangovas S. Gudinskis šiomis dienomis yra padaręs Kauno miesto savi-vaidybei pasiūlymą pergrįsti kreditan bituko plytomis Daukanto, Maironio, Gedimino, Putvinskio, Miško, Nemono, Sporto, Trakų, Kanto g.ves ir Juozapa-vičiaus prospekto vidurinę juostą. Pra-šo leisti bituko plytomis iškloti ir mies-to sode esamą šalgatvį. Siūlymo moty-vuose S. Gudinskis mly, kad, leidus jam tokį pergrūdimą padaryti, miesto centras būtų apsaugotas nuo dulkių, kurios dabar kylančios iš akmenimis grįstų gatvių. Be to, nurodo, bituko plytos yra neslidžios, todėl, jomis iš-grindus miesto šaligatvius, sumažėtų ir nelaimingi atsitikimai.

Baigiamas ruošti naujas pasų įstaty-mo projektas.

Pavardžių įstatymo projektas jau yra ministerių kabinetui. Dabar v. d. aus reikalų ministerijoje yra baigiamas reng-ti ir antras svarbus—naujas pasų įstaty-mo projektas. Jis apima vidaus pasus, jų davimo tvarką, asmens liudijimus; už-sienio pasus ir vizas. Ir šis, kaip ir nau-jasis pavardžių įstatymo projektas, grei-čiausia bus pradėtas gyvendinti tik rūd-ņį, kada, numatoma, bus pradėti duoti nauji pasai. Naujų vidaus pasų blanku šiuo metu jau yra pagaminta per 1 mi-

lijoną. Devynios apskritys jų jau yra garusios, o kelioms kitoms yra pa-ruošta ir bus pasiūsta šiomis dienomis.

— Kovo 18 d. Lietuvoje mirė at-sargos generolas Bronius Skomskis. Ne priklausomybės kovų laikais jis daug pasidarbavo ir pasižymėjo mūšiuose, vadovaudamas vienai raitelių divizijai. Ligi mirties velionis ūkininkavo savo dvare ir dirbo ekonominės organizaci-jose.

Tsb.

— Naujai Lietuvoje įsteigto statu-tinio teismo teisėjais bus paskirti: tei-smo pirmininku, Vyriausiojo Tribunolo pirmininkas Čiplijauskas ir teisėjais: Valstybės Tarybos narys Zagnus Star-kus, buv. užsienių reikalų ministeris dr. Dovas Zantius, universiteto docentas Tadas Petkevičius ir Vyriausiojo Tribu-nolo teisėjas Česlovas Butkus. Kaip jau buvo pranešta, šis aukštasis tei-smas svarstys visas bylas, kurios tik lies Klaipėdos krašto statutą.

Tsb.

— Pereitais metais Latvija buvo nutraukusi prekybos sutartį su Lietuva. Neseniai po derybų buvo sudaryta nau-joji Lietuvos — Latvijos prekybos su-tartis. Dabar įvyko naujos abiejų val-s tyčių ekonominės derybos, po kurių su-daryta nauja prekybinio atsiskaitymo sutartis. Pažymėtina, kad paskutiniu-ju laiku Pabaltijo valstybės ėmė smar-kliau plėsti tarpusaviams prekybiniams santykiams.

Tsb.

— Prieš dvejus metus Lietuvoje buvo plačiai išskeltas pavardžių ir vie-tovardžių atletuvinio klausimas. Jam ištudijuoti, buvo sudaryta tam tikra komisija. Dabar komisija savo darbus baigė ir pavardžių bei vietovardžių at-letuvinio įstatymų įteikė ministerių kabinetui. Tikimasi, kad dar šiais me-tais Lietuvoje bus sutvarkytos naujos pavardės. Taip pat jau galutinai pa-ruoštas ir naujos rašybos projektas. Naujoji rašyba irgi pradės veiktį dar šiais metais.

Ka rašo kiti vokiečiai apie Klai-pėdos nacių byla.

(pabaiga)

Okiskos vokiečių organizacijos pa-naudojamos (tai pačiai propagandai). Darbininkų organizacijos ir vietos val-dininkai veik varu verčiami dėtis į na-cional socialistų partiją. Prisdengdami sporto bei mankštos kraiste, daro ka-riško pobūdžio mankštą (pasiruošimui); visi tarimo sporto organizacijų nariai aprenjami vienoda uniforma, pveda-mi «vadų» išimtinai priklausomybei, ku-rie panaudoja net smurtą.

Proceso metu Kaune šimtai liudi-ninkų įrodė kad šitokiais metodais bu-vo dirbama ir Klaipėdos krašte. Be jokios abejonės nustatyta, kad visas šis tas veikimas buvo reuliamas pinigais iš Vokietijos. Tai jau buvo aiškus kra-što išdavimas, kurį Klaipėdos naciai bu-vo paruošę. Ir užtatai jie buvo pas-merkti. Prieš kelias savaites Vokietij-oje buvo pasmerktos budello kirviui dvi aukštos kilmės vokiečių už tai, kad ruošė krašto išdavimą (šnipinėdamos). Tarp Kauno bylos ir Berlyno tik toks skirtumas, kad Berlyne jokio proceso su liudininkais nebuvo, ir pasmerki-mas priklausė net neatsakomings įstai-gos parodymu. Juk ir Vokietija turi savo krašte gyvenančių kitataučių (ma-zumų). Aplink lenkų koridorių yra daug lenkų. Jeigu tie lenkai ką — nors panašaus rengtų, kad jų gyvena-

mas sritis nuo Vokietijos atplėsti ir prie lenkų koridoriaus prijungti, ir, jeigu už-tal Vokietijos teismas tuos lenkus tei-smam patrauktų, tai visam pasauliui bū-tų aišku ir suprantama kad Vokietijai priklauso teisė teisti suokalbinkus už tokį sąmokslą. Tad kodėl gi toks pasi-piktinimas keijamas dėl Kaune pas-merktų Lietuvos piliečių?

Skaitydamas pranešimą apie ketu-rių žmogžudžių nusmerkimą mirop, Hit-leris išbalo. Tokiais atvejais jis, rodos, nėra jau tiek jautrus. Juk niekam ne-teko girdėti, kad jo veido išraiška bū-tų pasikeitusi, kai jo palieptu buvo sušaudyti 1934 m. birželio 30 d. geriau-si jo partijos draugai. Gal savo pasi-keitusiu veidu jis norėjo padaryti įspu-džio anklų delegatams? Prezidentas — kancleris ta proga išdrožė anglams smorkiją prakalbą. Paskaičius pranešimą, pasidarė neįauki tylą ir iškreiptas veidas nubalo. Hitleris, kuris moka teatraiškais mostais veikti vokiečių minias, matomai ir dabar savo mimika norėjo ir anglus paveikti. Podraug jis stengėsi surasti paramos savai progra-mai praversti. Tik vieną dalyką įsiai-pamiršo, kad prieš jį sėdi ne vokiški biurgeriai, bet giliai protaują angiai, ku-rie aiškiausia suprato savo partnerio psichinį nusiteikimą.

Bet pradžia jau buvo padaryta. Sekančiomis dienomis ir savaitėmis Goe-

bbels'o diriguojama vokiečių spauda kaskart smarkiau akcentavo, kaip gilų įspudį padarė į Hitlerį Kauno teismo sprendimas, suprantama, kartu ir į vi-są vokiečių tautą. Berlyno derybos iš-iro. Neį prie vieno susitarimo nebuvo prieita. Anglų atstovai sugrįžė turėjo savo kolegonas—ministeriams pranešti, kad su dabartiniais vokiečių valdovais išviso jokių derybų negalima vesti. Ber-lynui pasitarimai su anglais buvo gra-ži proga. Jiems Kauno sprendimas da-ve progos atsistoti koja ant kelio jų «žygiui» į Rytus. Gal už kelių — ke-liolikos dienų ar savaitių mes patirsi-me, kodėl Hitleris neveltui buvo nuba-lęs.

Hitleriui reikalingas teatrališku mas kad savo akelį galėjus parodyti. Šį kartą jam patarnavo derybos su an-glais. Jiems (anglams) buvo gudriai suvaidinta «rislėgotos vokiečių tautos» tragedija, nes to siekė pats Hitleris — iš kalno apskaičiuotu planu. Jis norėjo blefuoti.

Tačiau angluose jis nelaimėjo. To k tikėjosi. Ir užsieny gyveną vokie-čiai, pasisklaidę pasauly, Hi-l-rio ko-medija (blefu) netiki. Jie gerai žino rudmarškinių (nacių) metodus, kad su-pratus jog Kaune buvo pasmerkti ne sporto organizacijų nariai, bet suaugę vyrai, kurie turėjo tikslą organizuoti teorizuoti žmones kad jų sapnas val-dyti visą pasaulį smurtu būtų pasiek-tas.

Kas bus, kas nebus, bet Lietuvis neprazus!

V. Gytis.

Paskutinė asara.

Kaip rytą rausva aušrozė kėė
Ir ganta dar skendo sapnuose —
Sekei man meilės pasakėle
Rytų tolimose dansose...

Viliojai mane į pajūrį —
Zadėjai meilės... bučiu...
Bet šandie?... Kur tik bepažiū-
[r]

— Vargai ir našaros žmoniū...

Zuvėdros klykė jūros bare
Išbūrdamos klėstingą dalia...
Senų pūšių nošimas tarė:
«Is ten sugrįžti nieks negali...»

Vė,elis veidą man bučiavo
Ir verkė kartu su manim:
«— Kiti pražuvo išvažiavę...
Ir tu važiuoji pražūtin...»

Negrįžt daugiau man į gimtinę
Nerast užburtų jos kelių...
Pradžiai ir vidiškai paskutinei
—Juk aš sugrįžti negaliu...

SKAITYK IR PLATINK

„LIETUVI“

D. U. L. R. Pirmininkas išlydimas i Amerika.

Skaitlingas visuomenininkų ir laikraštinių būrelis, kovo m 20 d. su sirinkęs Lietuvos viešbuty, Kaune, atsisveikino su p. R. Skipičiu, kurs kovo m. 22 d. išvyko į Jungtines Valstybes D. U. L. Remti ir viso pasaulio lietuvių kongreso reikalais. Išleistuvės buvo labai širdingos ir jaukios, darytos rimtos susidomėti būsimais santykiais tarp išsivijęs ir jos tėvynės Lietuvos.

Pirmą atsisveikimo kalą pasakė Kauno burmistras p. Merkys, — jam teks pavaduoti Draugijos pirmininką, ligi jis grįš iš savo kelionės. P. Merkys sako, kas užsienio lietuviai nusipelnė ne mažesnio Lietuvos žmonių susidomėjimo, negu tas, kokį jie rodė Lietuvai. P. Merkys linkėjo p. Skipičiui sėkmingos kelionės, sveikatos, sūnial kelionė, vaisingo darbo ir laimingo grįžimo.

Toliau ėjo linkėjimai visos eilės įvairių visuomenės organizacijos atstovų. Čia buvo šaulių sąjunga, Vilniaus reikalų atstovai, aero klubas, Lietuvos atgaitimo draugija, namų savininkų sąjunga, Lietuvos skautai, savanorių kūrėjų draugija, Spaudos Fondas su Liet. Enciklopedijos leidėjais, laikraštiniškai «Liet. Aido», «Liet. Žinių», «Tėvų Žurnalo» ir kt. redaktoriai.

Užsienio Liet. Remti Draugija jau išjūdino Lietuvos visuomenę, ką parodo ir p. Skipičio išleistuvės. Draugija taip rietai pastatė užsienio lietuvių reikalo klausimą, kad jau iš jos darbu pradžios galima tikėtis toli siekiančių pasėkų išsivijusių santykiuose su metropolija ir bendrai su kultūriniam gyvenimui.

Pats šio vakaro garbės svečias p. Skipičius turiningoj kalboj kukliai pasisakė esąs tik vėlavęs, o vėlavas — Draugija Užs. Liet. Remti su jos kilniu obalsiu risti pasaulyje išsiblaškiusius lietuvius į vieną, jungti juos su Lietuva. Laikai pasikeitė: seniau Lietuva rėmė jos išsivijus, šiandien Lietuva nori remti ir remia savo išsivijus. Draugija, kaip nepolitinė ir nekonfesinė

organizacija, teikia paramą visokių įsitikinimų žmonėms išsivijoje. Jai rūpi išlaikyti lietuvišką dirvą, o joje patys išsivijus galės sėti savo grūdus. Sudarymas ryšių su Amerikos jaunimu, išsivijus kongreso programo klausimais, apsvartymas įvairių galimų bendram kultūriniam ir tautiškam darbui — tai vyriausie p. Skipičio kelionės tikslai.

Išleistuvių vakarą ruošė D. U. L. R. Valdyba, delegavusi tam darbui savo sekretorių «Trimito» Redaktorių p. J. Kalnėną. Svečių tarpe buvo ir amerikiečiams gerai žinomų žmonių: Profesoriai M. Biržiška, K. Sleževičius, K. Pakštas, Žemaitis, buvo čia ir buv. amerikiečiai Pr. Butkus, K. Vairas — Račkaukas; buvo ir svečias iš Amerikoje B. Žygėlis, A. Aleksandravičius,

A. Bružas; buv. atstovas P. Amerikoje gen. D. Daukantas, p. Gaurilius ir daug kitų.

KAROLIS VAIRAS.

PLATINAMI LIETUVOS VIDAUS PASKOLOS LAKŠTAI.

Finansų ministeris J. Tubelis jau patvirtino taisykles vidaus paskolos lakštams platinimui. Platinimas pradėtas balandžio 1 d. ir bus varomas ligi liepos 1 d. Paskirtuoju laiku paskolos lakštų bus galima gauti visuose Lietuvos Banko skyriuose.

Paskolos lakštai išleidžiami 50, 100, 500 ir 1.000 lt. vertės. Tuo tarpu jie tebėra spausdinami. Manoma, kad ligi balandžio 1 d. jų atspausdinti nepavyks. Dėl to Lietuvos Banko skyriai priimdami skirtus paskolos lakštams pirkti pinigų, iš pradžių išdavinės atitinkamus kvitus, kuriuos paskui pakeis lakštus.

Šiai vidaus paskolai propaguoti ir išsiskirti jos reikėmei artimu laiku numatoma sudaryti specialius apskričių komitetus. Paskolos lakštų bus siūloma pirkti ne tik valdininkams, bet ir prekybininkams ir pramoninkams ir laisvų profesijų žmonėms.

Tsb.

PRIMTAS 1935 METU BIUDŽETAS.

Ministerių Kabinetas priėmė valstybės biudžetą 1935 metams. Paprastų išlaidų numatoma 208.168.059 litų, nepaprastų išlaidų — 60.963.781 lt., viso 269.131.840 lt.

Pajamų numatyta: paprastų — 227.144.829 lt., nepaprastų — 41.987.011 lt., viso 269.131.840 lt.

Tsb.

AR JAU ATNAUJINAI PRENUMERATA?.. SKUBINK, KITU BUDU NUSTOSI DAUG NAUJIE NU IR ĮVAIRENYBIU!

Villa Zelina

Pigiausi žemės sklypai išsimokėjimui, nuo 30\$000 i mėnesi be inasų ir nuosimėiu, nuo 10\$000 kvadratinis metras.

Greitu laiku bus pastatyta didžiulė ir graži lietuviu kataliku bažnyčia, kurios pamatai jau pašventinti, dalyvaujant daugybei tikinčiųjų, kaip kad aprašė visi São Paulo miesto laikraščiai.

Omnibusai iš Mercado Velho iki vietos 400 reisų. Bondės 32 Villa Prudente iš Praça da Sè.

INFORMACIJOS: Praça Antonio Prado, 3 sobrado nuo 2 iki 5 val. vietoje, Avenida Zelina, 33 pas KARLO KORKIŠKO.

Suaugusių žmonių švietimas Lietuvoje.

Prieš Didįjį karą nedaug kas Lietuvoje mokojo skaityti ir rašyti. Raštingas žmones tada visi gaudydavo ir jie kaimuose buvo didelė retenybė. Pati tuometinė rusų valdžia nesirūpindavo Lietuvos žmonių švietimu. Ji lietuvius net tamsindavo, nes žinojo, kad tamsūs žmonės turės mažiau tautinės sąconės ir bus nepavojingi «visagaliam» carui.

Atgavus nepriklausomybę, Lietuvoje pirmoje eilėje buvo susirūpinta žmonių švietimu. Naujos mokyklos dygo kaip grybai po lietaus. Raštingų žmonių skaičius ėmė šimteriopai didėti. Nuo 1927 metų visoje Lietuvoje jau yra įvestas privalomas pradžios moks las. Kiekvienas vaikas, sulaukęs 7 metų, turi išeiti pradžios mokyklų. Tų mokyklų programa gana plati. Tačiau, kol dar nebuvo privalomo pradžios mokslo, ne visi mokyklinio amžiaus vaikai laukė mokyklas. Daugiausia nelankė dėl tėvų kaltės, kurie sakydavo, kad žemei arti mokslo nereikia. Tai, žinoma, labai klaidinga nuomonė. Nežymi dalis ir ligšiol jaunų vyrų buvo brastiniai. Tiesa, toki brastiniai, patekę Lietuvos kariuonėn, tuojau išmokomi rašto ir skaitymo.

Suaugusių žmonių švietimu ir tolesniu lavinimu ligšiol rūpinosi tam tikros organizacijos. Jos laikydavo vakarinius kursus, pavadintus liaudies universitetais. Žymiausi liaudies universi-

tetai buvo dr. Jono Basanavičiaus, vysk. Valančiaus, Simono Daukanto ir kitu vardu. Dabar tokių liaudies universitetų yra apie 300. Juose įvairius mokslu dalykus dėsto gimnazijų mokytojai ir kiti savo sričių specialistai. Žmonės juos gausiai lanko, norėdami visi daugiau mokslo žinių pasiseimti.

Šiuo metu švietimo ministerija yra parengusi tam tikrą įstatymą, kuris per tvarkys suaugusių žmonių švietimą. Su šiuo juo, švietimo ministerija prižiūrės liaudies universitetų veikimą, juos parems pinigais, mokslo priemonėmis ir mokytojais. Manoma, kad ministerijos parama bus gana žymi ir suaugusių Lietuvos žmonių švietimas bus dar daugiau išplėstas.

Tsb.

Didžiojo Karo Paminklai Lietuvoje.

Didžiojo karo pėdsakų pilna visoje Lietuvoje. Kaimas, bažnytkaimis miestois, apylinkė turi gyvų karo invalidų, karo suaukintų vietovių, žuvusių karių kapinių, karo būklių paliktas žymes ir daug kitokių praūžusio karo išdavų. Po karo, Akmenės baž-

nyčios bokšte ilgą laiką stovėjo įlindęs vokiečių armos neišsproges sviedinys. Žmonės ant galų pirštų slinkdavo į bažnyčių, jos viduje stengėsi išlaikyti didžiausią ramybę. Baugino, jog mažiausias sutrenkimas, mažiausias šuktelėjimas galėjo susprogdinti sviedinį, sunaikinti bažnyčią ir išžudyti susirinkusius žmones.

Žmonių karių kapinų kiekvienoje apylinkėje galima rasti Didulės žuvusių vokiečių kapinės yra Jonyškyje. Daug žuvusių rusų karių yra palaiduota Mažeikiuose, Vieksniuose, Tirkiliuose. Geros valios žmonės kapines gėlėmis papuošė, iš lauko akmenų paminklą pastato. Į Joniškį net du kartu buvo atvažiavusi iš Miuncheno žuvusio karininko motina. Ir kaip džiangėsi suradusi savo sūnaus kapą. Pasakojo bavarietė, kad penkis metus ieškojusi sūnaus Verduno laukuose, paskui ties Karaliaučiumi, Ryga ir pagaliau, jį rado Jeniškiu laukuose.

Garsūs yra Mažeikių apskr. Medemrodės ir Būgių miškai. Baisūs miškai su klaidinančiomis vietomis, pelkėmis upeliukėmis, tankiausiai suaugusiais krumokėniais. Gal koks sąžiningas eiguilis apeina pakraščius, o viduryje patys uodai snapo neįkištų. Po Didžiojo karo žmonės išsineuoduodavo miško pakraštį, nušienaudavo ir laukdavo Joninių, kada šiek tiek pradžiusus pelkėms, galėtų ten raitais įvažiuoti. Re tai kuris nežino, kad tuose smanynuose, pelkėse šimtai rusų slapstėsi, su mirtnu kovėjo. Daugelis jų, bijodami pakliūti į vokiečių nelaisvę, tarnaudavo pas ūkininkus, kiti imdavo plėškauki,

turimus ginklus mainydavo į kumpius, sviestą, rūbus. Tuose miškuose dar 1921—1922 m. žmonės užtikdavo žemėje įtaisytus, apgriuvusius namelius, su mažiais palaiduotus karius, o kitoje vietoje rasdavo išblaškytus žmogaus skeleto griaučius.

Kada ties Gumbine, Stalupėnais rusams buvo suduotas lemiamas smūgis, daug kas matė, kaip rusų kariuomenės dalys pakrikusiai spruko, kur kojos nešė, kur akys mato. Dauguma tos rusų kariuomenės išsisklaidė po Lietuvą, Kelios išretintos divizijos atsidūrė ties Mažeikiiais ir mokėjo patraukti Latvijon, bet ten taip pat žygiavo geležimi apkaustyta vokiečių koja. Užklydo keletas sunykusios artilerijos pulkų ties Vieksniais ir nešėsi į pietus. Užpakaly vijosi vokiečiai, retindami rusų eiles. Neturdami kur sprukti, rusai pasisėpė tuose Būgių ir Medemrodės miškuose. Vėliau dauguma ten jų ir išmirė.

Didžiojo karo panašių paminklų Lietuvoje yra labai daug. Pažymėtina, kad per šį karą įvairiuose frontuose žuvo apie 70.000 lietuvių.

Tsb.

Skaityk ir Platink
„LIETUVI“

Kas Vokietijoje dėjosi per du mėnesius.

Pradedant nuo 1933 metų sausio 30 dienos, kai naciai padėmė Vokietijos valdžiai, per 2 m. ligi 1935 m. sausio 30 d. «sulikviduota» nemažiau kaip 3942 prieš-hitlerininkai, iš kurių dalis buvo nudėta «bebegimo», kita dalis nušūdė kalėjimų celese arba buvo mirtinai užpliekta GU ir GG budelių.

Per tuos du mėnesius įvairiose koncentracijos stovyklose, kalėjimuose, gatvėse, GU ir GG kazarmėse ir kankinimo urvuose demonstracijose sužeista ir knipellais apdaužyti 132.544 žmonės. Apie vienas milijonas žmonių nukentėjo nuo smurto veiklų; 295.357 žuo nės sumiti. Apie 90 procentų sumita be teismo įgalavimo, tik „Gestapo“ ir juodųjų ar rudųjų budelių užgaidomis. Per šiuos 2 m. rudas teismas pasmerkė 93 žmones mirties bausmei ir davė apie 24.000 metų sunkių darbų kalėjimo. Iš tų 93 mirties nusmerkimų, kurie padaryti pasiremiant specialiu pra nešimais ir lėgauti kankinimais, 41 mirties bausmių įvykdyta; 3 patys nusizu dę mirties kameroje ir 30 buvo «pasi galėti» visam amžiui kalėjimu. Visi kaltinimai remiami veik išimtinai «vals tybės išdavimu», nelegalūs literatūros platinimu ir priklausymu draufizacijos partijoms.

Vieną tik kruvinąjį pereinimą me tų birželio 30 d. naktį buvo nužudyta: Münchene 137 žmonės, Lichtenseldo ka dėtų įstaigoje 68, kitose Berlyno vieto se 74, Breslave 54, Likusioj Silezijoje 32, Lichtenburge 14 ir Saksonijoje 22. Ta čiau šios viešai patirtos aukos toli gra žiau nėra visos. Bet ir šias žudynes tre čiojo reicho teismo organai pripažino te sėtomis.

Šia proga reikia paaikškinti, kas yra tie nacių «tautos teismai» (Volksgerichte). Patekti į tokį teisną reikiša uždarois durimis, be apgynimo, be jokios galimybės pasiteisinti būti išdro tam stačiai ir nagus trečiojo reicho bu deliui. Tuose teismuose daugybės vy rų ir moterų yra pasmerkti visokios rūšies bausmėms, be jokios apeliacijos teisės. Tik tokie teismai galėjo pada ryti sprendimą, kuriuo dvi moterys, Frau Berg ir Falkenhain buvo sukapo tos kirviu, o pats didžiausias ir tikra sis kaltininkas lenkas Sosnovskis buvo paleistas ir atiduotas lenkams kaip jų «didvyris».

Kronika.

SKAUTU PATRONO ŠVENTĖ.

Balandžio mėn. 23 dieną viso pa saulio skautai švenčia savo patrono Sv. Jurgio šventę. Ta proga D-ro J. Basa navičiaus mokyklos skautai rengia šven tę. Šventės proga duos įžodį apie 20 skautų, skautių vilkiukų ir paukėtyčių. Šios šventės programą sudarys išodžio apeigos, kalbos, vaidinimas, dainos ir dekla macijos. Šventėje dalyvauja tai pat Vysk. Mot. Valančiaus mokyklos skautai, kurie padės programą atlikti. Šventės pradžia 6 val. vakaro. Tiki masi kad šioje šventėje dalyvaus didė lė Vila Anastazijos lietuvių visuomenės dalis ir nemaža svečių.

Skautas.

VAKARAS — BALIUS.

Šeštadienį prieš atveįkį, balan džio mėn. 27 dieną Bom Retiro «Lit huanijos» skyrius rengia gražų vakarą — balių. Vakarami jau rengiamasi dau giu m nesio laiko ir manoma jis dar gražiau už seniau buvusius pastatyt.

Vakaro—balius programą sudaro

solo dalykai, duetai, trio, kvartetai, so lo smuikas, komedijėle, dialogas, mono logai ir kita. Muzikalinė daly pasiro dys p. p. T. Mazioka, K. Ambrazevi čius, P. Jurgutis, Oževala, Pažera, Stan kinas. Dramatinę dalį režisuoja L. Stanevičius. Vakaras—balius bus tik kvietiesiems, valdybos nurodytiems as meniams.

E.

MOTERYS VEIKIA.

Sekmadienį, balandžio mėn. 14 d. D. L. K. Vytauto mokykloj Viltoj lėloj įvyko cilinis Liet. Mot. D-jos Brazilj oj valdybos posėdis. Į posėdį atsilank visos valdybos narės, be atsistatynu sios sekretorės p. O. Sišienės, kurios pareigas laikinai apsiėmė eiti D jos p-klė L. Majienė. Be kitų, tik viduji nės reikšmės klausimų, buvo svarstyta ir nutarta būtina pastatyti «Lietuviš kas Vestuves» Dariaus ir Girėno salėj Mokoį artimiausioj ateity. Į šį posėdį atsilankiusi konsulienė p. Eug. Mačiu lienė, be kita ko, pasižadėjo pasirūpinti salės reikalais minėtam vaidinimui pas tatyti.

Gegužės mė. 5 d. D-ja drauge su D. L. K. Vytauto mokykla renkia iškil mingą motinos dienos minėjimą ir ta proga kviečia p. konsulą Dr. P. Mačiu li, su paskaita.

Valdybos narė.

JAU IŠEJO IŠ SPAUDOS NAUJAS «VILTIES» ŽURNALO NUMERIS

Balandžio 18 dieną išėjo iš spau dos naujas «Vilties» žurnalo numeris, iš 5. m. balandžio mėn. (Nr. 2) Turiny je daug įdomių straipsnių, įvairenybių, dvi gražios apysakos, keletas eilėraščių ir t. t. Daug gražių vaizdelių iš Lietu bos, Brazilijos ir S. Paulo Lietuvių kolonijos.

Naujas «Vilties» žurnalas atrodo, ir turiniu ir išvaizda, dar gražesnis ir įdomesnis už pirmąjį numerį. Ne tik jaunimui, bet ir kiekvienam lietuviui išelviui patartina jį paskaityti.

M. A. ris.

IŠ KURITYBOS PADANGĖS

Vokiečiai boikotuoja lietuvių darbininkus. Kurityboje yra nemažai lietuvių, kurių keletas dirbo vokiečių fabrikuose ar įmonėse. Paskutiniu laiku vokiečiai pradėjo persekioti lietuvius darbininkus ir atleisdžia juos iš darbo. Vokiečiai labai pyksta už Klaipėdos hitlerininkų nuteisimą Lietuvoj.

Vienas lietuvis, pavardė J. Jan kauskas, jau 8 metai, kai dirba už ma šinistą «Cervejaria Atlantica» alaus fabrike. Neseniai jį pavarė iš darbo, ne va už tai, kad jis buvęs girtas. Priežas tis buvo pačių vokiečių sugalvota, nes Jankauskas girtas nebuvo. Kadangi Ku rityboje vokiečių fabriku ir dirbtuvų yra daug ir visur vokiečiai smarkiai nusistatę prieš lietuvius darbininkus, tai ir kitiems gresia pavojus likti be darbo. Darbas gauti čia nėra lengva.

Kolonizacijos reikalai. Dauguma vietos lietuvių susirūpinę savo kolonijos steigimo reikalu. Kadangi tuo reikalu S. Pauly beveik nesirūpinama tai vietos lietuviui mano kolonizuotis, kur kas išmano. Aišku, iš to nei lietuviams, nei mūsų tautai, naudos nebus. Bet pabrang us ūkio produktams, vos pragyveni mui beuženka, o laukti, kol kas bus padaryta, jau nusibodo.

Vydūnietis.

Lietuvos delegacija, vadovaujama žemės ūkio ministerio J. Aleksos, kuri buvo nuvykusi į Sovietų Rusiją tartis dėl prekybinių santykių išpletimo tarp Lietuvos ir SSSR, sugrįžo į Kauną. Pa sitarimui su vadovaujančiais SSSR ūkio ir prekybos asmenims davė konkrečių vasių. Kovo 23 d. buvo pasirašytas susitarimas ir, be to, protokolas dėl kiaulių. Susitarimas padarytas vieniams metams

Pagal tą susitarimą Sovietai nu pirks šiais metais Lietuvoje daugiau kaip 100.000 kiaulių. Kadangi susita rimas sudarytas kompensaciniu pagrindu, tai už kiaules mes iš SSSR pirksi me įvairių rusiškų prekių — anglies, žibalo, tabako.

Iki šiol mūsų prekybos santykiai su Sovietais neturėjo labiau pastovaus pobūdžio. Nuo šio susitarimo praside da naujas laikotarpis mūsų prekybos santykiuose su SSSR. Jau pasirašyta

me sutarime yra aiškiai pažymėtas pas tovumo momentas. Susitarima dėl 1936 m. mūsų prekybos su SSSR nusistaty ta sudaryti dar šiais metais, apie spal ių mėn. Tuo susitarimo principai buvo apkalbėti jau per dabartinius pasitari mus.

Kalbėdamas dėl susitarimo su SSSR, ministeris Aleksa pareiškė, kad tarp Sovietų Rusijos ir Lietuvos pasiek tas susitarimas ekonominiiais klausimais ir pasirašytasis protokolas aiškiai rodo tiek tolesnį ūkiškų santykių stiprinimą, tiek tolesnį stiprinimą tradicinių drau giungumo ir politikos santykių tarp abie jų kraštų.

Susitarimas dėl kiaulių eksporto į SSSR Lietuvos ūkininkams yra didelis palengvinimas. Turint galvoti dabar tinius laikus kainos būstančios visai patenkinamos.

Tsb.

Nauja S. Paulo estado vyriausybė.

Išrinkus S. Paulo estado gubernato ių, šiomis dienomis sudaryta nauja estado vyriausybė, vadinamas sekreto riatas. Paskirti nauji visų sričių sekre toriai, kaip švietimo, agrikulitūros, pre kybos bei pramonės ir kiti.

Naujas estado gubernatorius p. Armando Salles de Oliveira, gavo ir dar nebaugna daugybę sveikintimų, ne tik iš S. Paulo estado, bet ir iš kitų

Brazilijos vietų. P. Armando Salles de Oliveira yra gabus ir energingas po litikas bei veiklėjas. Jo vadovaujama S. Paulo vyriausybė (esant jam inter ventorium) žymiai sutvarkė daugybė estado reikalų. Paulstų visuomenė lab ai patenkinta, kad šis žymus valsty bės vyras vėl atsistojo S. Paulo estado vyriausybės prieškaky.

Strezo Konferencija pasibaigė.

Anglijos, Prancūzijos ir Italijos Konferencija Strezo mieste jau pasibaigė. Viso pasaulio spauda pačiai apra šynėje konferencijoj svarstytus klausi mus ir pažymi, kad ji pasiekė gerų rezul tatų. Visos trys didžiosios valstybės tarpusavy susitarė.

Konferencijoj buvo svarstoma vo-

kiečių karo politika, jų ginklavimas ir Versalės taikos sutarties sulaužymas, paskelbiant karinės prievolės įstatymą. Konferencijos nutarimai bus pateikti svarstyti Tautų Sąjungai. Manoma im tis griežtų žygių prieš Vokietiją, jeigu ji mėgintų kėsintis prieš Europos tal ką.

Viso Pasaulio Lietuvių Kongresas.

DULR šių metų rugpjūčio 11 — 17 dieną Kaune šaukia viso pasa ulio lietuvių Kongresą.

Kongreso metu be kitų pranešimų bus šios paskaitos:

1. Lietuvių Tautos paskirtis.
2. Ekonominis užsienio lietuvių bendradarbiavimas su Lietuva.
3. Lietuvių tautos menas.
4. Užsienio lietuvių ir Lietuvos aspiracijos.
5. Emigracija iš Lietuvos ir žemės ūkio kolonijos klausimas.
6. Užsienio lietuvių švietimo reikalai.
7. Užsienio lietuvių jaunuomenė ir lietuvių tautos sėkimai.
8. Pasaulio lietuvių sąjunga.
9. Dvasiniai ir medžinginiai išei vių ryšiai su Lietuva.
10. Pranešimai iš vietų.

Pasaulio lietuvių Kongreso metu bus suruošta viso pasaulio lietuvių spau dos ir meno parodos. Be to, bus užsie nio lietuvių muzikų ir dainininkų kon certas, lietuvių sporto olimpiada ir ki tos įvairios pramogos ir iškilos.

Vieną dieną pasaulio lietuvių Kon gresas posėdžiaus Klaipėdoj.

Į pasaulio lietuvių Kongresą orga nizacijos turinčios iki 1000 narių siun čia vieną atstovą ir toliau nuo kiekvie no tūkstančio vieną atstovą.

Kur nėra—organizacijų—atstovus renkia lietuvių koloniją.

Atstovai gali turėti tik vieną man datą. Atstovai renkami draugijų visu mos narių susirinkimų, o kur negali — siunčia valdybos.

Kongreso reikalu bus išleistas DULR valdybos atsišaukimas į viso pa saulio lietuvius.

Ivairios žinios.

LIETUVOS KONSULUI DR. MAČIUI LIUI ĮTEIKTAS ESTIJOS LAISVĖS ARO KRYŽIUS.

Per Estijos konsulą, p. Finn Ar nesen, šiomis dienomis įteiktas mūsų konsului, d-rul P. Mačiuliui, Estijos Aro Kryžius, komandoro laipsnio su atatin kamais raštais ir diplomu.

SOVIETU RUSIJOS NOTA LIETUVAI.

Telegrama iš Kauno praneša, kad

šiomis dienomis Sovietų Rusijos vyriausybė atsiuntė notą Lietuvos vyriausy bėi, kurioje pataria Lietuvai prisidėti prie Rytų pakto pasirašymo, nežiūrint į tai, kad vokiečiai šiam paktui priešiu gi ir prieš jo neprisideda.

VOKIEČIŲ LAIKRAŠČIAI UŽDRAUS TI PARDAVINĖTI ITALIJOJ.

Italijoj uždrausta pardavinėti vo kiečių laikraščiai «Deutsch Allgemeine Zeitung» ir «Municher Neuste Nachri chten», kurie dėjo melagingus ir nepa lankius straipsnius prieš Italiją.

Zigmantas Kuzmickis.

Rūpinkimės auklėjimu!

I.

Mokslu manija, kuri apėmė plačiausias mūsų visuomenės mases, pakerta tūlu atveju auklėjimo pagrindus. Dažniausia terūpi mokslinis išprusinimas, prisiderinimas prie šiltos vietės, — tai laikoma svarbiausiu tikslu. Tuo tarpu šių dienų mūsų gyvenimo sąlygos stipriai akcentuoja kaip tik auklėjimą, ne mokymą. Ir, rodosi, neapsiriksimė pasakę, kad nuo mūsų auklėjimo sistemos ir jėgos pareis lietuvių tautos ateitis: ar sugebėsim patapti savęs verta tauta?

Gyvenimas tvarkomas tam tikrais įstatymais, kurių reikia labai būti. Jų nežinodamas, juos ignoruodamas, patampi žaliava naujiesiems organizmams kurti pats žūvi, užleidamas vietą galvotiesiems ir veiklesniems. Gamta įdiegė cylvams nenutišdomą veiksnių instinkta giminėl palaikyti. Toji giminė — pika masė, kurios individualizacija patal gamtai mažai terūpi. Ir tik žmogus, daugiausia ambicijos turis gyvis, emė ginti savo individualybės teisee. Jo pastangų dėka gimė ryškiausias individualybės išrodymas — tauta. Ji žmogaus pagludytą su skausmais — todėl ji tokia mums brangi, ji įkvėpta savarankiškumo jausmo — todėl ji tokia atpari. Tautos stiprėjimas eina lygia greta su kultūros darbu, su jo pažanga; todėl jos stipriausias pagrindas — auklėjimas.

Mums, stovintiems intensyvaus kariamojo darbo angoje, auklėjimas įvyja ypatingos svarbos. Organizuoti auklėjimas yra mums šiandien viena iš pagrindinių problemų.

Auklėjimas nėra vienalypis dalykas. Jis tegalima suprasti išties etišės veiksmų sinteze. Čia daug nusveria papročiai, socialinis padėjimas ir kitos pastovios aplinkybės šalia visos etišės atsitiktinumų, kurie, kildami sporadiškai, įvyja visuomenę didelio svorio, tuo

būdu, nagrinėjant auklėjimo klausimą, tenka turėti reikalo su išties reiškinų tinklu, su įvairiais mažų mažgeliais, kuriems išnarstyti reikia ir pastangų nemažų, ir sugebėjimo. Ir vis dėlto vi soje ei.ėje veiksmių, nulemiančių auklėjimą, du veiksniai turi pirmaujamos reikšmės: yra tai šeima ir mokykla.

Priešne šitokią teze, turime neabejojamai sutikti su tuo, kad auklėjimui organizuoti turi būti paliesti įvairūs visuomeninio gyvenimo narveliai; kad pasitenkinti vien tik šeimos ir mokyklos darbu čia nieku gyvu negalima. Ta čiau toks mūsų tvirtinimas neatima iš šeimos ir mokyklos vadovaujamos reikšmės auklėjimo darbe.

Šeimos klausimas mums tebėr vienas opiausių. Šeimos darbas ir to darbo reguliavimas neabejojamai atsilieps auklėjimo rezultatuose: nuo šeimos kokybės netoli tenorės jos vaisiai — auklėjamieji vaikai.

Duodami vaikams gvybę, tėvai duoda jiems ir savo dvasinio lobio. Su tuo tėvų „kvapu“ vaikuose auklėjamas tenka labai skaitytis. Jeigu prie to darbo reguliavimas neabejojamai atsilieps auklėjimo rezultatuose: nuo šeimos kokybės netoli tenorės jos vaisiai — auklėjamieji vaikai.

Įsivaizduokime dabar fiziškai palegusius, menkos moralės vertės žmones. Kurios rūšies tautiečius jie gali duoti tautai? Maža to, kad jų vaikai turės nepageidaujamų charakterio pailikimų — jiems iš tėvų nuolat bus skiepijami nesveiki, lengvai užkrečiami skiepai. Ir, iš tikrųjų, čia kyla su visu rimtu klausimas: ar turi teisės tokie žmonės būti gimdytojai? Ar nepri klausys jie prie tos rūšies žmonių, apie kuriuos Kristus buvo pasakęs: «Geriau jiems būtų, akmenį pririšus prie kaklo, paskęsti, nei papiktinti nors vieną jų mažyčią?»

Nesustadami ilgiau ties tuo klausimu, vis dėlto galime pabrėžti, kad

mūsų tauta privalo rinktinių tėvų — fiziškai ir dvasiškai stiprių asmenybių, todėl ir vedybų klausimas yra tautos auklėjimo problema.

Jeigu prigimimas turi didžios reikšmės auklėjime, tai lygiai svarbu ir tėvų domėjimasis pačiu auklėjimu, jų pastangos ir gera valia tarpiškai tat duoti vaikams, ko jie negalėjo gauti betarpiškai. Didelė tėvų pareiga yra pajusti saviauklos reikalas. Kiek tėvai rodo pastangų, patys tobulėti tobulindami vaikus, tiek jie prisideda prie to darbo kuris užgula mokyklą.

Mūsų mokyklos darbuotojai nevisuomet pajunta pareigą papildyti tėvo motinos trūkumus ir atstoti bent iš dalies juos vaikai. Uždaviniai, kuriuos turi pasiėmusi mokykla, yra išsiaiškinti. Ne vien mokslinimas, ne vien žinių teikimas yra bet kurios mokyklos tipo uždavinys: ne mažiau čia reiskia ir visapusiškas mokinių auklėjimas. Šiam uždaviniui įvykdyti reikia pašaukimo žmonių mokykloje — žmonių, kurie veiktu aplinką savo stipriomis asmenybėmis, žmonių kurie būtų darbštūs ir savo veiksmis paveiklingi.

Netenka čia abejoti, kad absoliučiai tobulų pedagoginių asmenybių gyvenimas negali duoti didelio ištekiaus. Tačiau šitoji aplinkybė verčia mokytoją budėti ties saviu, sekti save, prusinti — žodžiu ir mokytojų reikia ypatingos saviauklos. Savo charakterio grūdinimas, kritiškas savos veiklos ar ne veiklos įvertinimas yra mokytojų privalomas dalykas. Kas savęs neauklėja tam ir kiti sunku auklėti.

(Bus daugiau).

SKELBKITES TIK „LIETUVY“

SPORTAS

MOKA.

Praeitį sekmadienį Mokos «Lithuanijos» futbolo komandą žaidė rungtynes su «Coração de Bronze» F. C.

Gerai prisimenam praeitas kampeo nato rungtynes su tuo pat klubu, kurios pasibaigė 4 : 2 priešio naudai, nes teisėjas buvo labai šališkas. Dabar gi lithuaniečiai žaidė tik silpniausiu sąsatau, nes komandas sudarė vieni lietuviai, bet rungtynės baigtos lygiomis, rezultatu: I-ji 1 : 1, II-ji 2 : 2. Taigi matome, kad lietuviai ir vieni sugeba neblogai žaisti ir delto reikia sveikinti Mokos skyriaus valdybą, kuri sugeba lietuvius futbolininkus organizuoti. Mums, kaip «torsidai» yra daug malonu matyti, kad aiškėję žaidžia lietuvių komandoje vieni lietuviai po tautiška vėliava.

Torsidoras.

Šiuo pranešame, kad balandžio 23 d. (antradienį) lygiai 8 val. vak. ruva Cooipò 13. įvyksta Sporto S-gos «Lithuania» Mokos skyriaus visuotinis narių susirinkimas. Bus svarstomi svarbus klausimai. Visi nariai privalo dalyvauti. Taip pat kviečiami atsilankyti ir svečiai.

Valdyba.

PING-PONGAS.

Antradienį, balandžio mėn. 16 d. įvyko Bom Retiro lithuaniečių juniuorių ping-pongo komandų rungtynes su brazilų klubu «Jovenil Sant Anna». Rungtynių rezultatai:

II Lith.	150	S. Anna	130
I Lith.	170	S. Anna	200

Porinėse rungtynėse laimėjo lithuaniečiai, rezultatu 80X62. Rungtynės praėjo labai gražiai ir tvarkingai.

E.

Atgarsiai užsienyje apie Lietuvos Kariuomenės Teismo sprendimą.

Lietuvos kariuomenės teismo sprendimas valstybės išdavimo byloje rado platų atgarsį visame pasaulyje. Visų kraštų spauda ilguose straipsniuose svarstė Lietuvos valstybės išdavikams skirtas bausmes ir, dangeis laikraščių pažymi, kad tos bausmės yra pilnai užtarnautos.

Kaip ir reikėjo laukti, pirmieji dėl kariuomenės teismo sprendimo atsiliepė vokiečiai. Visi jų laikraščiai teismo sprendimo paskelbimo dieną pranešė bausmių sąrašą. Ilguose straipsniuose vokiečių spauda ligšiol negirdėtu žvėriškumu puolė ir plūdo Lietuvą ir lietuvių tautą. Netekę pusiausvyros, jie švaistėsi barbariškais išsireiškiniais ir faukė keršto visai lietuvių tautai, nurodydami, būk Lietuva dar kartą su lauziais Klaipėdos statatų ir metusi į žemę pirmą visoms didžiosioms pasaulio valstybėms. Nuo spaudos riksmo, Vokietijoje neatstiklo ne užsienio vokiečiams remti sąjunga. Jos pastangomis Berlyne, Karaliaučiuje ir kitose Vokietijos miestuose buvo surengtos demonstracijos prieš Lietuvą. Jose kai kur dalyvavo ir atskirų Vokietijos kraštų aukšti valdžios asmenys. Per demonstracijas, įsikarščiavę kalbėtojai

ragino minias nušauti Lietuvą nuo žemės paviršiaus. Lietuvių tautą jie vadino kraugeriais, nos, girdi, yra net keturi nuotėsti mirties bausme.

Dėl šių ir panašių vokiečių nacių šauksmų Lietuvai aiškintis tenka ir neteks. Jų vietoje čia priminsime gen. Šleicherio, Remo, Ernesto ir šimtai kitų žmonių, be jokio teismo. Žudynes. Be to galima priminti šimtus šiaip mirties bausmių Vokietijoje už «valstybės išdavimą». Jeigu panašiai būtų nusi kaltę pačioje Vokietijoje net žymiausi nacių vadai, tai be jokio teismo būtų ties jau seniai išžudyti. Tuo tarpu Lietuvos karo teismas pusketvirto mėnesio svarstė šią bylą ir ieškojo teisybės, no pėdamas atskirti kaltus nuo nekaltų.

Anglų, prancūzų, italų ir vidurinės Europos spauda sako, kad Lietuvos valstybės išdavikai susilaukė teisingo atpildo. Anglai net pažymi, kad vadinamoji vokiečių dangama Klaipėdoje didžiąja dalimi susideda iš lietuvių, kurie nieku gyvu savo kilme nėra vokiečiai, bet tie patys lietuviai, tik gyvena kaizerio, o ne carų valdžioje.

Pabultijo ir skandinavų spauda rašo, kad Lietuvos kariuomenės teismo sprendimas valstybės išdavimo byloje

nėra nelauktas. Vadinasi blaiviau žiūrėdamas į reikalą, užsienis pamatė, kad Klaipėdos naciai visai teisingai ir užtarnautai sulaukė šio sprendimo.

Lietuvos kariuomenės teismo sprendimas sutiktas gana ramiai. Žmonės dabar tik ir kalba apie pasibaigusią bylą. Bendrai Lietuvos vyventojai matydami mūsų tautai nuolatines skriaudas iš vokiečių yra griežtai nusistatę prieš visokius nacių darbus lietuviškojo žemėje.

Tsb.

1939 METAIS VISA LIETUVA VAR-TOS ELEKTRA.

Jau keli metai, kai Lietuvoje dang kalbama ir rašoma apie didžiulės hidroelektros stoties statymą. Iš tiesų, tai sunkus ir rimtas klausimas, nes tokios stoties pastatymas reikalauja stambaus kapitalo. Ankščiau hidroelektros stotis buvo manoma statyti Nemuno kilpoje ties Birštonu, paskui galvota apie Pažaislį, o dabar jau galutinai nutarta, kad hidroelektros stotis bus statoma ties Jurbarku. Mat, statant hidroelektros stotį ties Jurbarku būtų pasiekta kelių patogumų: 1) atkristų tarp Kauno ir Jurbarko Nemuno sutvarkymo didesės išlaidos, 2) ties Jurbarku per Nemuną turėtų būti pastatytas gelžbetoninis tiltas, kuris sujungtų Kauniją su Suvalkija, 3) Jurbarko miestui virtus Lietuvos vandens energijos gamyba, ten pradėtų augti pramonė ir miestas atstytę galėtų išaugti į Klaipėdos masto užnu

gario didesni centras, daugiau suartintį Didžiąją Lietuvą su Klaipėdos kraštu. Dėl šių paminėtų priežasčių, Jurbarko pastatius hidroelektros stotį, ji įgautų Lietuvai didelės ekonominės ir net politinės reikšmės.

Jurbarko hidroelektros stotis bus iškart sujungta oro trimis linijomis su žymiausias Lietuvos gyvenimo centrais: 1) Jurbarkas — Kaunas, 2) Jurbarkas — Raseiniai — Kelmė — Šiauliai; 3) Šiauliai — Radviliškis — Šeduva — Paņevėžys — Ukmergė — Jonava — Kaunas; 4) Jurbarkas — Tauragė, — Šveikėna — Klaipėda; 5) Klaipėda — Kretinga — Plungė — Telsiai — Kuršėnai Šiauliai; 6) Kaunas — Prienai — Mariampolė — Vilkaviškis — Kudirkos Naumiestis — Kybartai — Šakiai.

Šią mižinišką hidroelektros stotį numatoma pradėti statyti dar šiais metais. Manoma, kad ji galės pradėti dirbti jau 1939 metais. Tuo būdu, už 4 — 5 metų visa Lietuva galės gana pigiai naudotis elektra. Hidroelektros stoties vieias pastatymas kaštuos apie 40 milijonų litų. Bet manoma, kad per 15 metų visa jos statyba apsimokės ir paskui kasmet duos po 4 — 5 milijonus litų gryno pelno.

Tsb.

LIETUVIS -- GYVENIMO VEIDRODIS.

PASAULY

LIETUVOS—VOKIETIJOS SANTIKIAI ŠVELNĖJA.

Paskutiniu laiku Lietuvos Vokietijos santikiai buvo labai paastrėję, ypač tingai po Kariuomenės Teismo sprendimo Klaipėdos raičių byloje. Vokiečių spauda blaiviausiu būdu puolė Lietuvą. Neseniai vokiečių vyriausybė nebedavė įvažinimo ir tranzito vizų Lietuvos pliečiame. Dabar naujausios žinios praneša, kad Lietuvos — Vokietijos santikiai pradeda švelnėti. Vokiečiai jau pradėjo vėl davinėti tranzito vizas be jokių suvaržymų. Norint apsigyventi Vokietijoje, reikia atsiklausti Berlyno. Vokiečiai kiek pradėjo nusileisti, po Strezo konferencijos ir Tautų Sąjungos posėdžių, kur buvo griežtai pasmerktas vokiečių politika.

VENIZELOS ATVYKO Į PARYŽIŲ.

Vyriausias Graikijos sukilimo vadovas Venizelos, šiomis dienomis atvyko į Paryžių, kur mano apsigyventi ilgesnį laiką. Daugybė Graikijos žymesnių jų sukėlių sušaudyta, kiti nuteisti kalėjimu.

ANGLIJOJ SVARSTOMAS EKONOMINIO ATSTATYMO PLANAS.

Buvęs Anglijos ministeris pirminkas ir liberalių partijos vadovas vėl grįžo į politinį gyvenimą. Neseniai jis paruošė didelį ekonominio atstatymo planą, panašų į Roosvelto «New Deal». Jo planui svarstyti sudaryta valdžios komisija, į kurią įeina keli ministrai ir žymus Anglijos politikos vadai.

LEVALIS VYKS Į MASKVĄ.

Pranešama, kad Prancūzijos užsienio reikalų ministeris Levalis manąs vykti į Maskvą. Maskvoje jau ruošiamasi iškilmingai jį sutikti. Iš kitos pusės pranešama, kad prieš Levalio kelionę, į Paryžių atvyksias Sovietų užsienio reikalų komisaras Litvinovas.

UŽPUOLĖ VOKIEČIŲ TURISTUS.

Vokietijoje, Badeno provincijoje, grupė ginkluotų banditų užpuolė vokiečių turistus ir juos apiplėšė. Trys turistai liko užmušti ir keletas sužeistų. Policija daro pastangas užpuolikus sugauti.

ISPANIJOJ SUIMTA VIRŠ 24.000 UŽ POLITIKĄ.

Ispanijos teisingumo ministerio pranešimu, po paskutinės Ispanijos revoliucijos, visoje Ispanijos teritorijoje buvo suimta virš 24 tūkstančių politinių kalinių, daugiausia sukėlių. Tuo pačiu pažymima, kad dabar svarstoma Ispanijoje įkurti specialias koncentracijos stovyklas politiniams kaliniams, nes jų pilni kalėjimai.

IŠTEISINTAS SIDZIKAVSKAS.

Iš Kauno telegrama praneša, kad šiomis dienomis išteisintas buvęs Lietuvos pasiuntinys Berlyne Sidzikauskas, kurį ankščiau Kauno Apygardos teismas buvo nuteisęs 6 metams kalėjimo. Jis buvo kaltinamas už valstybės pinigų išekvojimą.

KUBOS TERORISTAS TERRY BUVĖS VOKIEČIŲ TAUTYBĖS.

Iš Havanos pranešama, kad vienas iš žymiausių Kubos teroristų Terry kuris neseniai buvo nušautas, buvęs vokiečių tautybės ir priklausęs vienai žinomai ir turtingai šeimai. Paskutiniu laiku Terry užsiėmė tik žaiziais teroristiniais žygiais.

BULGARIJOJ SUIMTAS BUVĖS MINISTERIS PIRMININKAS.

Iš Sofijos pranešama, kad Bulgarijos policija suėmė buvusį ministerį pirminką Tsankovą ir dar keletą žymesnių politikų. Jie kaltinami priešvalstybine nusistatyme. Sofijoje buvo su ruošta keletas protesto demonstracijų prieš Tsankovo suėmimą. Taip pat pranešama, kad sąryš su suėmimais, atsispyrino trys Bulgarijos kabineto ministrai.

— Latvų «Vulkania» į Rytų Afriką išvešta 2400 darbininkų, kurie bus paskirti prie įvairių darbų Italijos kolonijose Afrikoje.

— Australijoje nukrito didžiulis karas lėktuvas, kuris sudužo į šipulius. Lakūnas užsimušė.

— Vokietijoje, Osnabruko mieste policija uždarė vokiečių katalikų studentų organizaciją «Norddeutschland», kaip nusistatę prieš nacių politiką.

— Paskutiniu laiku buvo paskleidę gandai užsienio spaudoje, kad tarp Reicho vyriausybės ir nacional-socialistų partijos vadų pradėjo reikštis nesantaika. Berlynas šiuos gandus atšaukia, pažymėdamas, kad Hitleris yra vokiečių vyriausybės ir nacional-socialistų (nacių) partijos galva.

— Portugalijos sostinėje Lisboje, balandžio 23—27 d. įvyks tarptautinė kavos konferencija, kurioje dalyvaus visos, kavą auginančios ir eksportuojančios valstybės.

— Vienas Indijos darbo partijos atstovas įnešė Delni Departamentui projektą panaikinti mirties bausmę Indijoje. Pažymima, kad vyriausybė šiam projektui esanti priešinga.

— Iš Kinijos pranešama, kad Yun Nan apylinkėse susiorganizavo kiniečių komunistų ginkluoti būriai, kurie jau užėmė keletą miestelių.

— Buvęs Anglijos ministeris pirminkas Lloyd George, sąryš su besistatantais rinkimais, vėl grįžta į politinį gyvenimą. Neseniai jis pasakė labai reikšmingą kalbą apie naują ekonominę politiką Anglijoje, kurią jis siūlė praveisti, kad panaikinti Anglijoje darbe ir tvirtai pastatyti kraštą ekonominiškai. Lloyd George, nežūrint jį 72 metų amžių, yra dar stiprus ir energingas politikas bei valstybės vyras. Su jo nuomone Anglijoje labai skaito masi.

— Iš Berlyno pranešama, kad Vo-

kietoj teismas nuteisė kalėti 18-kai mėnesių vieną katalikų pralotą, kaltinamą politikoj.

— Paskutiniu laiku naciai pradėjo veikti ir Danijos teritorijoje. Keletas nacių suimta.

Lietuviams Ispėjimas.

Šiuo įspėjimu lietuvius Brazilijoje nuo neseniai atvykusio iš Urugvajaus Montevideo miesto lietuvio—aferisto, vadovausio save Urugvajaus lietuvių tarpe «inžineris—agronomas Juozas Steponaitis» čia gi kiek patirta, jau vadina save nebe «Steponaičiu», bet «Steponaičiu» ir tokiu būdu jau spėjo kelius lietuvių apgauti, skolindamas pas juos pinigus nava kaip «Lietuvos prekybininkas» ir tam panašiai, kuris moka įvairiomis suktybėmis lengvai tikinčius žmonelius prigauti. Taigi užkrtimui tolimesnės jo aferistinės darbuotės ir supažindinimui plačios São Paulo bei provincijos lietuvių visuomenės, pranešiu, kad apie jo darbelius ir apsisaugojimą nuo šio aferisto, savo laiku buvo skelbta Argentinos lietuvių spaudoje 1933 ir 1934 metais «Švytury» ir «Argentinos Lietuvių Žinios». Už patiekimą įspėjimą atsakau.

N. R-Is.

Pašto dėžutė

Redakcijoj yra laiški:

J. Augulini, V. Bučinskai, T. Davolytei, P. Dauksai, J. Dymšai, A. Janaukai, P. Kiaušiai, J. Karveliai, J. Kaliniai, K. Lipai, J. Navickai, A. Petkai, J. Pukeniui, J. Paulavičiui, S. Stašulaičiui, K. Talaui, M. Vosyliui, S. Vesiliauskui.

PASTABA: Laiškų ėmėjai neturin tieji išsiperkę pašto dėžutės — moka už laišką 200 reisų.

Administracija.

A. MAJUS.

(taša) 121

Dignificar, v. priduoti orumo, svarbumo; laikyti oriu, svarbiu.
Dignitaris, m. didikas; didžiūnas.
Digno, adj. orus, svarbus; vertingas.
Digressão, f. nukrypimas; išsisukimas; atstumas; iškilis.
Digressivo, adj. nukrypsta; išsisukęs.
Dilação, atidėliojimas; vilkinimas.
Dilaceração, f. plėšymas; draskymas.
Dilacerar, v. plėšyti; draskyti.
Dilapidar, v. išgaistinti; išvaistyti; išekvoti.
Dilatado, adj. platus; erdvas; išplėstas; gausus.
Dilatari, v. išplėsti; išplatinti; pailginti; vilkinti, atidėlioti.
Dilatavel, adj. išplėčiamas; išplatinamas.
Dilatório, adj. vilkinamas; atidėliojamas.
Dilecto, adj. mylimas; mėgtas; rinktinis.
Dilemma, m. dilema; argumentas; verbišas priešpriešinkas rinktis vieną iš dviejų pasiūlymų; dvišakumas; keb-lumas.
Diletantismo, m. paviršutiniškas, mėgėjo nusimanymas meno reikaluose; diletantizmas.
Diligencia, f. stropumas, uolumas; rūpestingumas; veiklumas; greitumas; omnišumas; fazēr—, imtis priemonių; skubintis.

Diligenciar, v. uoliai, stropiai veikti; rūpintis, skubėti.
Diligente, adj. uolus, stropus; rūpestingas; vaikas.
Dilimento, m. —
Dilir, v. — d'uir, delir.
Dilucidar, v. išaiškinti; nušviesti.
Diluyente, adj. ištirpinti (skystime); atskiesti; atmiešti.
Diluicao, f. atskiedimas; ištirpinimas; atmiešimas.
Dilumento, m. — diluicao.
Diluir, v. atskiesti; atmiešti; ištirpinti.
Diluvial, adj. tvaninis; visuotino tvano.
Diluviano, adj. — diluviai.
Diluvio, m. visuotinas tvanas.
Dimanar, v. ištekėti; kilti, praeiti.
Dimensao, f. tūris; dydis; išsiplėtimas.
Dimensório, adj. išsiplėtęs; didelis; didelio tūrio.
Diminuição, f. mažinimas; atimtis.
Diminuir, v. sumažinti; atimti; nu-jeisti (kainą pamažinti); jaunintis.
Diminuto, adj. mažas; menkas; skurdus.
Dinamarca, f. Danija.
Dinamarca, adj. daniškas; s. m. danas.
Dinheiro, m. pinigai.
Diocese, f. diecezi, a, vyskupija.
Diphthongo, m. dvibalsė.
Diplomacia, f. diplomatija; mokslas apie tarptautinius valstybių santy-

kius; diplomato pareigos.
Diplomata, m. diplomatas.
Diplomatica, f. diplomatika; diplomų, viešų dokumentų mokslas.
Diplomatista, m. diplomatikos mokyta žmogus; diplomatistas.
Dique, m. tvanka, užtauka; takis.
Dirandella, f. žvakidė.
Direcção, f. kryptis, linkmė; vado vybė; direkcija.
Directamente, adv. stačiai; tiesiai; betarpiskai.
Directivo, adj. vedamas; nurodomas.
Directo, adj. tiesus; stačias; betarpiskas; formaliskas.
Director, m. direktorius, vadovas, vedėjas.
Directora, f. direktorė, vedėja.
Directoria, f. direktoriaus raštinė.
Directorio, adj. vedamas; nurodomas; s. m. vyriausioji vadovybė; instrukcija; nurodymas.
Directriz, adj. vedamas, nurodomas; s. m. krypties linija.
Direita, f. dešinė ranka; dešinė pusė; dešinioji partijos (seimo) dalis; a —, dešinė, į dešinę; as—s, iš dešinės pusės; kaip reikiant.
Direito, adj. tiesus; status, dešinus; garbingas, taurus; tiesus; adv. stačiai; s. m. teisė; teisingumas; teisėtumas; os—s, mitali; — de sahida, išvežamieji mitalai.
Direitura, f. tiesuma; tiesi linija; em —, tiesiu keliu.

Dirigir, v. vesti, būti vadu; diriguoti; pavesti; atsiųsti; nusiųsti; nukreipti; — se, kreiptis.
Dirimente, atskiriamas; padaryto akto naikinamas.
Dirimir, v. panaikinti, atskirti; padaryti negaliojama.
Discernimento, m. skirtumas, kitokybė; pažinimas; išmintis; idade de—, išminties (atsakingumo) amžius.
Discernir, v. atskirti; pažinti.
Disciforme, adj. disko, skritulio formos.
Disciplina, f. drausmė; mokslo šaka; ordono reikla; kančias; conselho de—, drausmės, disciplinarinis teismas; companhia de—, drausmės kupa (kariuomenė).

BROLI-LIETUVI!

Neužmiršk, kad jau laikas atnaujinti «LIETUVIO» prenumeratą 1935 metams.

Neatlikęs to reikalo, neteksi geriausio savo draugo ir patėrėjo.

"LIETUVIS"

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske,
- 2) José Paulino vaistinėj,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Rusų vaistinėj Mokoje,
- 5) Menkaičio krautuvėj S. Annoj.
- 6) „Vilniaus“ krautuvėje rua Praes 12.
- 7) Kirilausko krautuvėj, Vila Anastacioj, pas atskirus platintojus visuose miesto rajonuose ir „Lietuvio“ redakcijoj visomis dienomis.

DR. S. MEITIN.

Ultravioletiniai spinduliai.

(Diplomuotas Geidelbergo ir Rio universiteto.)

Priima: vidurinių, veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak. susikalbama lietuviškai.

RUA BARÃO ITAPETINGA 37 a salas 8 — 9. Tel. 4-0715.

Chamados.

J. FRIZZO IR KO BANKINIAI NAMAI

Isac Cogan tarpininkaujant, darome chamados iš viso pasaulio šalių. Už oriausias kainas ir su pilnomis garantijomis.

RUA MAUÁ, 207. Tel. 4-3345.
São Paulo.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“
Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srityje. Specialybė padidinti, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111 (senas n. 103)
Tel. 4-5576 São Paulo.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo
Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktika. — Blombuoja dantis už 10\$000 su parcelona, arba si-darbu. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5\$000. Atidaryta dieną ir naktį. —

Gerb. Skaitytojams.

Daug kartų raginami, dar kurkie mūsų skaitytojai nepasirūpino atsilyginti už laikraštį. Kaikurie iš jų parašė laiškus, prašydami nesustabdyti laikraščio siun'inėjimo ir žadėdami atsilyginti. Mes ju pažadams patikėjome ir laikraštį siunčiame. Kiti gi visai nieko neparasė. Pastariesiems laikraščio siuntinėjimą būsime priversti sustabdyti.

Dar kartą prašome visų gerb. skaitytojų, kurie dar nėra savo skoly išlyginę, pasiskubinti tai padaryti, nes skolininkai labai apunkina laikraštį.

Mes tikimės, kad mūsų gerb. skaitytojai neapvils mūsų.

Administracija.

DEVĖK GRAŽIUS RŪBUS!

Rūbai gražus tik tada, kai gražiai pasiūti.

Siuvame sulig naujausiu madų ir pigiau negu kitur. Didelis medžiagų pasirinkimas. Darbas garantuotas.

Rua Duque de Caxias 6-A

(prie Sorocabano stoties)

MEDICINOS FELČERIS.

Is. Garlo

Rusų medicinos klasinės mokyklos su didele 25-ų m. praktika ligoninėse ir klynikose specialiai, venerinių odos ligų, triperį naują, š-rį minkštą pagydo laikotarpiu 3—5 savaitėms, sifilis ukolai 914 ir tt. Vidurinių, mažakraujystės ir kitų ligų.

Priima Villa Zelinoje, gatvė Nr. 14-A, namas N. 9 nuo 9 val. ryto iki 1 v. p. p.

S. Pauly rua Anhaia, 100 (B. Retiro) nuo 3 iki 8 val. vak.

Kalba lietuviškai ir kitomis kalbomis.

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

Moteru Gydytojas DR. LORCH

Moterų ligos, operacijos, gimdymo pagalba, spindulių terapija.

Buvęs 51/2 metu asistentu moterų klynikoje Berlyno ir Frankfurt Rentgeno institutas p/M. universitetuose ir vadovaujančiu gydytoju 2° operacinio Diatermia Ultravioletniais moterų klinikos ir gimdymo namu «Cecillienhaus» Berlyne

PRĖMIMAS: Rua Barão de Itapitinga 18, kamb. 914 920 ryte 9 — 11,30 (išskyrus trečiadienius) vakare 3 — 5,30 kas diena.
Telefonas 4-7337, saukiamas nakčia 7-3789.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephenigia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidurinių ir psichinių ligų Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo, mikrobu ir t. t...

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampus Boa Vista ir 25 de Março)

2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto 2-5068. Consultorio 2-1520.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, viso kius liūdijimus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32.

Tel. 2-6393

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas į Europą
Bagé 27. 4. 35.
Pionier 5. 5. 35.
Olympier 29. 5. 35.

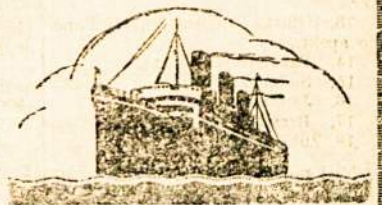
Klinos pigios.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA įkurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampus rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

Darome pinigines perlaidas į Lietuvą. Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Šamados. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

„PASAULIO LIETUVIA“.

Nesenai „Lietuvio“ Redakcija gavę, DULR atsiųstą knygą „Pasaulio Lietuviai“, apie kurią jau buvo rašoma mūsų laikraščio skiltyse.

Be daugybės vertingų straipsnių, daugiausiai liečiančių lietuvių išievių reikalus, labai gražiai ir vaizdžiai, įvairių rašytojų ir žurnalistų, aprašytas viso pasaulio lietuvių kolonijų kultūrinis ir ekonominis gyvenimas. Labai platus informacinis skyrius. Daugybė iliustracijų iš lietuvių kolonijų gyvenimo, kurių tarpe kelios ir iš Brazilijos. Knygą visais atžvilgiais pavykusi, įdomi, gero popieriaus, turinti apie 400 puslapių. Knygos kaina (Lietuvoje) 6 litai. Šią knygą ne tik perskaityti, bet ir įsigyti turėtų kiekvienas lietuvių išievių darbuotojas bei daugiau apsiėvėjęs asmuo.

Platesnę „Pasaulio Lietuvių“ recenziją parašysime sekančiame „Lietuvio“ numery.

Brazilijoje „Pasaulio Lietuvių“ knygą galima išsirašyti per „Lietuvio“ Redakciją. Knygos kaina su persiuntimu Brazilijoje 18 milreisu. Norintieji knygą įsigyti privalo užsirašyti Redakcijoj įmokant pinigais, iki š. m. gegužės 15 dienos.

Padėkos.

Nuoširdžiai dekuojame DULR (Draugija Užsienio Lietuviams Remti), kad į mūsų kuklų prašymą mus gausiai apdovanojo, atsiųsdama per São Paulo Lietuvos Konsulatą visą biblioteką iš 173 knygų

São Paulo, 1935 m. balandžio mėn. 15 d.

D. Liet. Kun. Vytauto mokyklos mokiniai.

VI. Ambrosivičiū, V. Kontauti ir Pr. Braslauskui už dekoracijas reminių padirbių reikšmės nuoširdžią padėką.

B. L. J. S-gos „Viltis“ Mokos skyriaus Valdyta.

Paieškojimas.

Lietuvos Respublikos Konsulatas São Paulo, rua Aureliano Cautinho, 10 paieško žemiau išvardintus asmenis:

1. Jasiūnį Kazį, kilusį iš Kleboniškų kaimo, Pažaislio valsč., Kauno aps.
2. Žungailą Vincą — iš Šiaulių miesto.
3. Sabaliauską Mykolą kilusį iš Vandžiogalos valsč. Kauno apskr.
4. Vilnonį Antaną iš Anykščių m.
5. Vilnonytę — Grebnickienę Oną, iš Anykščių miestelio.
6. Svarcą Karolį ir Švarcienę Elena, kilusius iš Šančių — Kaunas.
7. Misevičių Praną, iš Trakų.
8. Mackonį Praną, iš Ukuergės apskr.,
9. Zacharevičių Petra, iš Kauno apskr.,
10. Kurkockį Stasį, iš Kedainių apskr.,
11. Urbonienę Aleksandrą, iš Kau no apskr.,
12. Kallučevičių Adomą, iš Alytaus apskr.,
13. Užinską Aleksandrą, iš Pano vožio apskr.,
14. Pašventicką Juozą.
15. Sadauską Antaną,
16. Jankauską Stasį.
17. Braziliauską Jurgį
18. Žukauskaitę Bronę.

Visi piliečiai, kurie žino paieškų asmenų gyvenamąsias vietas, teprašė ją adresus Konsulatui.

Pranešimai

Dydijį šeštadienį išpažinčių klausymas nuo 6 val. vak. per visą naktį. 8½ v. l. Mišparai su pamokėlu. Prisiškėlimas Velykų sekmadienį, 8 val. ryto. 11 val. suma Vila Belos koplyčioje.

Velykų sekmadienį pas kleboną visais reikalais kreiptis nuo 3 val. p. P.

Klebonas.

Tragiškai žuvo stiklo fabrike ant Braz nuo žiaurios brazilo rankos š. m. bal. mėn. 10 d. Mikas Lašinskas, kilęs iš Salcutišio par. Prusokiškų kaimo, gyvenęs Mokoje, Dias Lemė gatvėje, 34. Buvo pavyzdingas parapijos narys, o todėl 11 d. j laidotuves susirinko beveik visa Moka. Tegul iisisi Viešpatis Ramybėje!

Šamados

Laivakortės iš visų pasaulio uostų ir į visus kraštus. Nedarykite sutarčių kitur pirma nepasiteirėję pas mus.

Casa Aliança

Largo Sta Efígenia, 7 (Prie Viaduto tilto) Tel. 4-1482 Caixa postal 1607 S. Pau'.

Moterišku rūbų siuvėja.

Siuva visokius moteriškus rūbus sulig naujausių madų. Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Lietuviams nuolaida.

V. Bacevicienė.

Rua Campineiros Nr. 62 (Móoca).

DR. F. REISZELD

Vidaus ligų specialistas. Inkstų ligos. Patrūkimas. Plaučių ir širdies ligos.

Avenida São João, 327 1-o and.

Nuo 12 iki 17 val. S. Paulo.

AR TAMSTA JAU UŽSISAKAI LIETUVIŲ JANIMO ŽURNALĄ

„VILTIS“?

Jei dar ne, tai pasiskubink, nes pirmojo numerio nedaug liko. Vėliau negausite.

Prenumeratą metams tik 8\$000, pusmečiui — 5\$000. Atskiras numeris 1\$000.

Adresas: „VILTIS“ Caixa postal 1764 São Paulo.

Visuotinas Eitinis Šv. Juozapo Bendruomenės narių susirinkimas šaukiamas š. m. bal. mėn. 28 d. p. p. Šv. Antano do Pary parapijos salėje. Būs svarstoma daug svarbių bei opių klausimų. Todėl prašoma visų narių kuo gausingiausiai atsilankyti.

Klebonas.

REIKALINGI DARBININKAI

Malharis, mokantieji dirbti ant mašinų „RECETELINEA“.

Sužinoti: rua Josė Paulino, 63 S. Paulo

JAUNIMO DĖMESIUI!

Šių metų balandžio 21 ir 28 d., sekmadieniais, Dr. J. Basanavičiaus vardo rūmų salėje, rua Camacan, 117 Vila Anastazijoj, rengiami šokių

VAKARAI

Nepraleiskite progos gražiai pasilinksmiti!

Pradžia 7 val. vak., pabaiga 12 val. nakt.

JEI NORITE LINKSMAI PRALEISTI VELYKAS,

tai būtina atsilankykite į „Vilties“ S-gos C. V-bos rengiamą, nepaprastai gražų ir įdomų

VAKARA

kuris rengiamas Mokoje, Velykų pirmą dieną naujoje Dariaus ir Girėno vardo salėje, rua Coxipó, 13 (Dr. V. Kudirkos v. rūmose) Bus vaidinamos labai įdomios DVI KOMEDIJOS, vėliavų šokiai, žaidimai, konfeti, serpenti, varžytinės ir t. t.

Pradžia 8 val. vak. Pabaiga 4 val. ryto.

Didžiulė, erdvi salė, naujos dekoracijos, puiki muzika. Neį vienas nepraleiskite progos! Pakvietimus įsigykite iš anksto Mokos lietuvių mokykloje ir pas „Vilties“ S-gos narius. Neužmirškite — Velykų pirmą dieną!

JAUNIME, neužmiršk, kad

Sporto S-gos „Lithuania“ Bom Retiro skyrius balandžio mėn. 13, 21, 28 d. Lietuvų Namų salėje rengia linksmus šokių

VAKARUS

GRIEŽ LITHUANIEČIŲ ŽAS-BANDAS.

Vakaro pradžia 7 val., vak., pabaiga 12 val. nakties.

PIGŪS NAMAI

3:500\$000

Įvairūs namų tipai iki 19:000
Vienas kambarys 3.00—4.00
Virtuvė — — — — 2.00—2.00
Vonija (banheiro W. C.) 1.00—2.00

Kilnojami bet kuria Brazilijos vieta. Iš „cemento asphaltico“. (Patentuota sistema), stiprus, patogus, atlaikantį bet kokią šilumą arba šalį. Praktiškas ir lengvas: senitarinės instaliacijos, instaliacija šaltam ir karštam vandeniui, latrinai, maudyklė bei vonia, instaliacija elektros šviesos vidaus apšvietimui, vandentiekio, viskas atliekama snig São Paulo miesto prefektūros paskelbtomis statybos taisyklėmis.

Statomo namo kaina nurodyta, kada namas statomas vietoje bent 35 kv. plote. Toliau imamas mokestis nuo kvadratinio metro atskirai. Pirkusiems interiere pristatome į artimiausią geležinkelio stotį.

Sutarti užsakymai atliekami tik iš kalno imokėjus bent 30%.

Prasantiems siunčiame braižinius bei namu pavidžius.

Z — I — R — I — V LTD. Inžinieriai Fabrikantai

Fabrikas ir raštinė: S. Paulo — rua Voluntarios da Patria, 178
Tel. 4-9893. Kalbama rusiškai.